

eens gereformeerde kerken van de getrouwe dienaren des Heeren.

Als gij dit goed hebt opgemerkt, verbaast gij u niet meer over vele dingen, die ons echter voor de toekomst van ons volk zoo kunnen benaauwen.

Maar nu is het pad ge-eft, dat wij met elkander spreken over de wereldpolitiek.

Tot een volgenden keer.

Met hartelijke groeten en heilbede, uw toegenegen

MARNIX.

JEUGDLEVEN

JEUGDACTIE

Aan de Gereformeerde Jeugd.

Bij dezen doe ik een beroep op de jeugd onzer kerken. In 't bijzonder op hen, die nog niet hun medewerking verleenen aan de Jeugdactie, om ook met de andere vrijgemaakte jeugd mede te werken aan het zendingswerk; d.w.z. aan het verzamelen van al die artikelen, die wij nu al twee jaar hebben bijeengebracht voor den school- en den medische dienst.

Ik plaats dezen oproep, omdat het mij telkens weer blijkt, dat jullie nog niet medewerken uit onbekendheid met deze actie.

Jongens en meisjes, wordt wakker en pakt aan!!

Het kost geen geld; het vraagt alleen liefde voor dezen „hulpdienst“ aan de zending en dit werk is niet de taak van een enkeling, maar het is ons aller plicht.

Het aantal medewerkers wordt wel langzamerhand grooter, maar er zijn er toch nog velen, die zich aan dit werk onttrekken en dat mag niet. Daarom, jongens en meisjes, allemaal aan den slag met het sparen en ophalen van onderstaande artikelen en als jullie het doet uit liefde tot den Heere Jezus, zullen jullie ook deze vrijwillige taak met blijdschap verrichten en de Heere zal Zijn zegen erover gebieden.

Weten jullie ook, dat er een album met fotokaarten van Soemba op deze wijze te verkrijgen is? Dit album, dat naar we hopen binnen enkele maanden zal uitkomen, kan door jullie verdiend worden. Wanneer jullie voor minstens vijf guiden aan artikelen verzameld en/of verkocht hebt, zal ook jullie naam genoteerd worden en te zijner tijd zal het album jullie toegezonden worden. Ook zijn de 24 fotokaarten op dezelfde wijze te verkrijgen. Voor een bepaald bedrag, dat mij in geld of goederen toegezonden wordt, krijgen jullie één of meer kaarten toegestuurd.

Jongens en meisjes, begint er nu dadelijk mee, voordat de albums misschien niet meer verkrijgbaar zijn.

Alleen aan onderstaand adres zijn het album en de fotokaarten verkrijgbaar. Mijn gironummer is 396656.

Ik zal nu nog even de artikelen, die verzameld worden opsommen. Het zijn kranten, tijdschriften, oude boeken, telefoonboeken, schriften, karton; lood, koper, theelood en zink; capsules van wijn-, melk- en papflesschen; postzegels; zilverpapier; tubes.

Ik spreek den wensch uit, dat vele jongens en meisjes aan dezen oproep gehoor zullen geven.

In afwachting van een goed resultaat teeken ik,

W. M. DE VRIES-JANSSEN, giro 396656,
Sophiastraat 22, Gouda.

PERSSCHOUW

SUPRA- EN INFRALAPSARISME

Prof. Dr J. Severijn houdt zich in „De Waarheidsvriend“ bezig met eenige nieuwere beschouwingen van dr Woelderink. Wij hebben diens redenering over de vrijmaking nog nooit kunnen begrijpen; we kunnen evenmin hem verstaan in zijn jongste uitspraken, afgezien van zijn exegese van sommige bepaalde Schriftplaatsen. Prof. Severijn schrijft:

Eén der grote bezwaren van dr Woelderink tegen de leer van infra- en supralapsarisme is de plaats van Christus in de besluiten, als een ondergeschikte, n.l. als „middel om het besluit der verkiezing en verwerping ten uitvoer te leggen“.

„De verkiezing heeft niet meer in Christus plaats, maar Christus wordt verkoren, nadat eerst de gemeente verkoren is“ (blz. 31).

En dan vervolgt hij: „om aan deze ondergeschiktheid van Christus een einde te maken, zet Barth voorop, dat Christus zowel de Verkiezende als de Verkorene is“.

Wij vinden geen aanleiding om de leer van infralapsarisme en supralapsarisme als leer der besluiten Gods aan kritiek te onderwerpen of te verdedigen. Eerlijk gezegd, zijn wij geneigd eer aan het supralapsarisme de voorkeur te geven, dan aan het infralapsarisme — hoewel ook dit laatste zijn lichtzijden heeft.

Toch neemt dit niet weg, dat beide leerstelsystemen speculatieve elementen bevatten, welke in de theologie niet thuis horen.

Wat weten wij van de volgorde der besluiten in de Raad Gods af?

Het feit reeds, dat deze twee leerstelsystemen naast elkander voorkomen, zonder dat de kerk daarover een beslissende uitspraak heeft gedaan, heeft ons bedachtzaam te maken. In ieder geval is het een verheugend feit, dat dit in de geschiedenis slechts een onderwerp van theologische discussie is gebleven.

De geopenbaarde dingen zijn voor ons en onze kinderen, maar de verborgen dingen zijn voor God.

Anderzijds verachten wij de werkzaamheid der theologen niet, als zij de geopenbaarde dingen trachten te verstaan in hun onderlinge samenhang.

Hebben wij daarbij te waken tegen de aanmatiging van ons verduisterd verstand, zo mogen wij de gaven Gods niet verachten, maar wij hebben die in Zijn dienst te stellen, zo waarlijk ook Zijn Woord is gegeven tot onderwijzing en onderhouding van Zijn goddelijke leer

en tot afwijzing en verwerping van menselijke leringen, welke daarmede in strijd zijn.

Tenslotte kan niemand over de dingen, die des Geestes Gods zijn, spreken, zonder verstand, en hij kan daarover niet naar waarheid spreken zonder verlichting van het verstand door de Heilige Geest.

Mogen wij dan van de volgorde der besluiten Gods in Zijn eeuwige Raad geen kennis dragen boven de dingen, die ons klaar en duidelijk zijn geopenbaard, dat in de Raad Gods alle dingen zijn voorgenomen, alvorens zij door Zijn machtwoord in het aanzijn werden geroepen, is voor de Schriftgelovige geen twijfelachtige zaak.

Reeds het eerste hoofdstuk van de Heilige Schrift geeft daarvan getuigenis. Als God zegt: „Laat Ons menschen maken, naar Ons beeld en naar Onze gelijkenis“ (Gen. 1:26), is het klaar en duidelijk, dat Hij in Zijn Raad de mens heeft gezien, die Hij wilde scheppen.

Indien men deze mededeling Gods ernstig neemt als openbaring en niet als een menselijke verklaring op de vraag naar zijn oorsprong, dan is dat zo.

Eveneens, als Hij zegt: „Er zij licht“, God heeft geweten, wat Hij daarmede in het aanzijn riep.

De dingen, die wij zien, komen op uit de dingen, die wij niet zien (2 Cor. 4:18). Een andere Schrift zegt: „Hij riep ze, alsof zij waren“. Zij waren nog niet, zoals wij ze zien, maar ze waren onder de dingen, die niet gezien worden, bij God, in Zijn voornemen en Raad.

Hoe zij daar waren?

Dat kan geen mens bevroeden. Wij willen ook niet beweren, dat zij daar waren als ideeën in het goddelijk denken, omdat wij zo iets alleen maar van uit de mens bevroeden zouden.

Maar, als de psalmist zegt: „Zou Hij, die het oor geplant heeft, niet horen“, is het dan onbijbels om te vragen: Zou Hij, die de mens de adem des levens inblies, zodat hij werd tot een levende ziel, met de van God gegeven werkingen der ziel, als kennen, gevoelen en willen, zou Hij dan geen levende God zijn, die op Zijn goddelijke wijze in de vrijheid van Zijn goddelijk Wezen denkt, voelt en wil, neemt en besluit, al naar het Hem behaagt?

Ik zeg niet, dat wij daarin kunnen dringen, want wij zijn menschen, in al onze bewegingen gebonden aan de beperkingen van ons creatuurlijk bestaan.

En als God zo nederbuigend goedertieren is om Zich te openbaren in de vormen en gestalten van ons menselijk kennen en zijn, kan dit buiten Zijn voorzienigheid niet zijn omgegaan, wij Hij ons schiep naar Zijn beeld.

In de schepping van de mens naar Gods beeld, welke naar het voornemen Gods is geschied (Gen. 1:26), werd alsook ook de vorm en gestalte door God voorbereid en bepaald van de Godsopenbaring, welke de mens zou ten deel vallen in verband met zijn eeuwige bestemming.

Wij raken met deze dingen aan een strijdpunt in de nieuwere theologie, welke van zulk een relatie tussen God en de naar Zijn beeld geschapen mens niet wil weten. Wij bedoelen n.l., dat de naar Gods beeld geschapen mens op de door God gestelde wijze in zijn creatuurlijke beperktheid wezenstrekken vertoont, welke a.h.w. afspiegelingen zijn van wat op een goddelijke en eeuwig onderscheidene wijze in God is.

Men heeft dat in de theologie aangeduid met een woord uit de wijsbegeerte: analogie, eigenlijk evenredigheid, doelende op een zekere overeenkomst in deze trekken tussen het Wezen Gods en het wezen van de mens.

Volmondig erkennen wij, dat dit gebruik tot misverstand en misbruik heeft geleid en dat dit nog eenszins overwonnen is in de theologische discussie.

Nochtans kan dit geen genoegzame reden zijn om de Schriftuurlijke waarheid, in de schepping naar Gods beeld gegeven, prijs te geven, indien maar in het oog wordt gehouden, dat God God is, eeuwig boven Zijn schepsel verheven, zodat de goddelijke en de aardse dingen niet vermengd worden.

Dat geschiedt, wanneer wij over Gods Raad gaan delibereeren, alsof wij in die Raad gezeten waren, en bazelen over Zijn besluiten en over Zijn plan boven hetgeen ons is geopenbaard.

Dat is in het verleden geschied en daarvan zijn ook hedendaagse beschouwingen niet vrij te pleiten.

Wij nemen het derhalve voor geen wijsgerige beschouwingen op, als wij opkomen voor de waarheid in de leer der z.g. analogie, welke in de schepping van de mens naar het beeld Gods gegeven is. Integendeel, wij wijzen die af.

En hoewel wij erkennen, dat de theologie niet zelden ontrouw is geworden aan haar eigen principe en methode, zulks tot schade ook van het kerkelijk leven, bewijst dit misbruik, met name op het punt in kwestie, meer vóór dan tegen de waarheid van de bijbelse leer.

Waartoe dit alles?

Wat dit met de leer der uitverkiezing te maken heeft?

Wel dit, dat het volstrekt niet onbijbels is, als de gelovige Schriftonderzoeker naar de Raad Gods wordt geleid.

Tenslotte komt dr W. daar ook uit.

Zijn bezwaren gaan tegen de wijze van ontvouwing van de Raad Gods (vgl. blz. 33), zoals dat door infralapsarisme is geschied, en ook door Calvin, die z.l. daarin onschriftuurlijk te werk ging (vgl. blz. 76).

Ten dele prijst hij Barth, omdat door zijn „constructie“, de hoofdgedachte van het evangelie, of wil men, de centrale gedachte, dat God zo lief de wereld gehad heeft, dat Hij Zijn Eniggeboren Zoon heeft gegeven, volgens zijn inzicht, tevens de hoofdgedachte van de Raad Gods is, en alle besluiten door dit éne besluit omvat en beheerst worden“ (vgl. blz. 33).

Wij laten in het midden in hoeverre dit juist is en laten ook de Christologie van Barth rusten, om bij de zaak te blijven: n.l. de wijze van ontvouwing of constructie van de Raad Gods.

Ondanks de lof, aan Barth toegeswaaid (vgl. blz. 30 v.v.), strandt ook hij volgens dr W. op dezelfde klip als de supra- en infralapsariërs, ten aanzien van de val des menschen (vgl. blz. 35).

Dr W. wil vanuit de Raad des Vredes, de leer des

Verbands beginnen, en ziet de „hoofdgedachte“ van de Raad Gods in: „Alzo lief heeft God de wereld gehad, dat Hij Zijn Eniggeboren Zoon gegeven heeft“, zijnde de hoofdgedachte van het Evangelie.

De Raad Gods komt dan op uit de liefde Gods. „Die liefde draagt niet alleen alle besluiten Gods, maar ook alle deugden Gods“ (blz. 34). Intussen theologiseert dr W. over de eigenschappen Gods, welke hij voor niet anders houdt dan „een verklaring van de verhouding, waarin Hij staat tot de schepselen; dat geldt van de rechtvaardigheid en de eeuwigheid evengoed als van de barmhartigheid. Maar dat geldt niet van de liefde“. „Deze was in God van vóór de grondlegging der wereld“ (blz. 34).

Ook bij Calvin kunnen wij lezen van deugden Gods, door welke Hij ons beschreven wordt, „niet zoals Hij is bij Zichzelf, maar zoals Hij is jegens ons“ (Inst. I, 10, 2). Dan heeft hij het over gerechtigheid, weldadigheid en recht — niet over de eeuwigheid! —, en dan voegt hij er aan toe, dat Gods waarheid, macht, heiligheid of goedheid niet worden overgeslagen, waarop de eerstgenoemde deugden steunen.

Zo zou er over de stelling van dr W. omtrent de deugden Gods nog wel een en ander te zeggen zijn, en dat niet alleen betreffende de eeuwigheid Gods, welke hij ook als een verhouding wil zien, maar ook ten aanzien van de liefde. De Heilige Schrift zegt ook, dat God is licht en dat er gans geen duisternis in Hem is (1 Joh. 1:5), en als de Christus zegt: „Ik ben de Waarheid“, kan men toch moeilijk beweren, dat daarmee alleen maar onze leugenachtigheid is uitgedrukt. Op die wijze zou het de schijn aannemen, alsof God deugden zou verkrijgen uit onze ondeugden.

Wij denken voorts aan het woord: „Weest heilig, want Ik ben heilig“.

Als liefde volgens dr W. van het Wezen Gods spreekt, vragen wij, of de door ons aangehaalde en door Calvin genoemde deugden of eigenschappen dat niet doen.

Als wij instemmen met wat Calvin naar aanleiding van Exodus 34:6 schrijft: „Heere, Heere, God, barmhartig en genadig, lankmoedig en groot van weldadigheid en waarheid, die de weldadigheid bewaart aan vele duizenden, die de ongerechtigheid en overtreding en zonde vergeeft, die de schuldige geenszins onschuldig houdt, bezoekende de ongerechtigheid der vaderen aan de kinderen en aan de kindskinderen“, n.l. dat Gods deugden vermeld worden, zoals Hij jegens ons is en niet zoals Hij bij Zichzelf is, wil dat dan zeggen, dat deze deugden Gods vreemd zijn aan Zijn Wezen en niet uit Zijn Wezen opkomen?

Calvin zelf denkt er anders over, zoals wij gezien hebben.

En hoe sterk de stelling van dr W. schijnt te staan: dat alles door de liefde Gods wordt gedragen, dat ook de schepping en de verkiezing er uit opkomen, zijn conclusie, dat daarom de Heilige Schrift niet weet van een verwerping van eeuwigheid — aangenomen dat dit zo is — is niet minder een conclusie krachtens zijn voorstelling ener eeuwige liefde, als het tegengestelde: er is een besluit der verwerping, een logische conclusie zou zijn uit de waarheid van de verkiezing der eeuwigheid.

Laat mij voor een ogenblik aannemen, dat de Heilige Schrift niet zou weten van een verwerping van eeuwig-

Wijzigingen Handboek 1951

(Om tijd en onnoodige moeite te besparen, verzoekt de Redactie berichtjes voor deze rubriek rechtstreeks naar de administratie in Goes te zenden.)

- Blz. 71. DORDRECHT. Adres Kerkeraad: W. Vreeken, Krijpsloeweg 199. (24)
- Blz. 74. ZWIJNDRECHT—GR. LINDT. Adres kerkeraad: J. Turkstra, Jan Campertstr. 17. Boekhouder: J. van 't Hoff, Karel Doormanlaan 56. Postrek. 529482 t.n.v. Geref. Kerk van Zwijndrecht-Groote Lindt. (25)
- Blz. 76. LISSE. Kerkdiensten om 10 en 4.30 uur. (26)
- Blz. 79. 'S-GRAVENHAGE—OOST. Adres Kerkeraad: J. Bisschop, Celebesstraat 55. (27)
- Blz. 81. BERGSCHENHOEK. Adres Ds Venema: Friesepalen, Siegerswoude. (28)
- Blz. 81. ZOETERMEER. Adres Kerkeraad: J. Clement, Stationsstraat 81. Diaconie: E. Verboom, Dorpsstraat 83. (29)
- Blz. 81. BARENDRECHT. Adres kerkeraad: C. van Drimmelen, Dorpsstr. 136. Tel. 304. Diaconie: L. Korstanje, Pr. Bernhardstraat 52. Tel. 543. (30)
- Blz. 90. GOES. Adres kerkeraad: H. H. v. d. Linden, M. D. de Grootstraat 20. (31)
- Blz. 91. Herinstitueering SCHOONDIJKE. Adres Kerkeraad: D. Solinger, Weststraat 5, Aardenburg. Tel. 84. Diaconie: J. Moggré Jr., Pr. Beatrixstraat 29, Schoondijke. Kerkdiensten: Gebouw de Zonnebloem, Dorpsstraat, gewoonlijk om 10 en 2 uur. Onder deze kerk ressorteert geheel West-Zeeuwisch-Vlaanderen, behalve Bievluit en het ten Oosten daarvan gelegen gedeelte wat tot de kerk van Hoek behoort. (32)
- Blz. 92. ZAAMSLAG. Ds A. I. Krijtenburg woont thans Plein West A 15. (33)
- Blz. 94. TREEBEEK. Adres diaconie: M. v. Heiden, Karel Doormanstraat 80, Brunssum. (34)
- Blz. 97. SEMARANG. Adres kerkeraad: N. Padding, Dj. Sunario 1. (35)
- Blz. 98. ZENDINGSDEPUTATEN. Abustiefelijk staat voor de namen van di J. Keuning, C. v. d. Waal, K. J. Kapteyn en J. F. Solle: vac. Dit moet vervallen. Als deputaat van Zeeland—N.-Br.—Limburg aanvullen: ds H. Veltman te Zeist, die ook 2e scriba is. (36)
- Blz. 118. COMITÉ TOT VERSPREIDING VAN GEREFE. LECTUUR. Adres secr.: H. H. v. d. Linden, M. D. de Grootstraat 20, Goes. (37)